

खरीप पणन हंगाम २००९-१०, २०१०-११ व
२०११-१२ मधील भरडाईविना शिल्क धानाची
जाहीर लिलावाद्वारे विक्री करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: खरेदी १०१३/प्र.क्र.७५/ना.पु.२९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ५ एप्रिल, २०१४

वाचा :-

- १) केंद्र शासनाचे पत्रक्रमांक: ५(५)/२०१२-Py.I, दिनांक ११ एप्रिल, २०१३.
- २) केंद्र शासनाचे पत्रक्रमांक: ५(५)/२०१२ Py -I, दिनांक २६ एप्रिल, २०१३.
- ३) शासन निर्णय समक्रमांक: दिनांक १५ जून, २०१३ व दि.२३ जुलै, २०१३
- ४) शासन निर्णय, समक्रमांक दिनांक १४ ऑगस्ट, २०१३.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या आधारभूत किंमत खरेदी योजनेअंतर्गत राज्य सहकारी पणन महासंघ व आदिवासी विकास महामंडळ या अभिकर्ता संस्थांमार्फत धान तसेच भरडधान्याची खरेदी राज्यामध्ये करण्यात येते. तसेच खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई करून प्राप्त होणारा तांदूळ भारतीय अन्न महामंडळाकडे जमा करण्यात येतो. खरीप पणन हंगाम २००९-१०, २०१०-११ व २०११-१२ मध्ये दोन्ही अभिकर्ता संस्थांमार्फत किमान आधारभूत खरेदी योजनेतर्गत खरेदी झालेल्या धानापैकी मार्केटिंग फेडरेशनकडून खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई संपूर्ण झाली आहे. तथापि आदिवासी विकास महामंडळाने खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई केंद्र शासनाने दिलेल्या मुदतीत व वाढवून दिलेल्या मुदतीतही पूर्ण झाली नसल्याने व केंद्र शासनाने या तिन्ही हंगामातील शिल्क धान केंद्रीय साठ्यामधून वगळल्यामुळे आदिवासी विकास महामंडळाकडील सदरहू भरडाईविना शिल्क ११.९४ लक्ष किंवटल धानाची जाहिर निविदेद्वारा विक्री करण्याचा निर्णय शासनाच्या मान्यतेने घेण्यात आला. त्यानुसार दि. १५ जून, २०१३ व दि.२३ जुलै, २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये उचित आदेश निर्गमित करण्यात आले.

खरीप पणन हंगाम २००९-१०, २०१०-११ व २०११-१२ मधील भरडाईविना शिल्क ११.९४ लक्ष किंवटल धानापैकी केवळ ६,७३,०३८.७४ किंवटल इतक्या धानाच्या जाहिर निविदेस प्रतिसाद मिळून ३ पेक्षा जास्त निविदा प्राप्त झाल्या असून विक्रीची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे. तथापि, आदिवासी विकास महामंडळाकडे अजूनही सुमारे ५,२१,४३१.६६ किंवटल इतके धान विक्रीविना शिल्क आहे. सदर विक्रीविना शिल्क धानाची विल्हेवाट लावण्याचा निर्णय लवकरात लवकर घेण्यात आला नाही तर येणारा पावसाळा विचारात घेता या धानाची मोठ्या प्रमाणात नासाडी होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे या तिन्ही हंगामातील शिल्क धान जाहिर लिलावाद्वारे विक्री करण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:

खरीप पणन हंगाम २००९-१०, २०१०-११ व २०११-१२ मधील आदिवासी विकास महामंडळाने खरेदी केलेला, परंतु भरडाईविना शिल्क राहिलेला सुमारे ११.९४ लक्ष किंवटल धान जाहिर निविदेद्वारा विक्री करण्याकरीता व्यवस्थापकीय संचालक, आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.१५.६.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये समिती गठीत करण्यात आली होती. त्याचप्रमाणे अपेक्षीत दरापेक्षा कमी दराच्या निविदा प्राप्त झाल्यास त्यावर निर्णय घेण्यासाठी दि.२३.७.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये संबंधित महसूली विभागाच्या विभागीय आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली होती. जाहिर निविदेद्वारा विक्रीकरीता ३ वेळा निविदा मागवूनही अपेक्षीत प्रतिसाद मिळाला नसल्याने आता शिल्क राहिलेल्या धानाकरीता जाहीर लिलावाची प्रक्रिया राबविणे आवश्यक झाले आहे. सबब सुमारे ५,२१,४३१.६६ किंवटल धान जाहीर लिलावाद्वारे विक्री करण्यास शासन या आदेशान्वये मान्यता देत आहे.

२. प्रस्तूत जाहीर लिलावाची प्रक्रिया राबविण्याकरीता संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम	
१	संबंधित जिल्हाचे जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	संबंधित जिल्ह्यातील सहकार विभागाचे जिल्हा उपनिबंधक	सदस्य
३	जिल्हापुरवठा अधिकारी	सदस्य
४	संबंधित जिल्ह्यातील आदिवासी विकास महामंडळाचे प्रादेशिक व्यवस्थापक	सदस्य सचिव
५	संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी	सदस्य

३. उपरोक्त समितीमार्फत या तिन्ही हंगामातील जाहिर लिलावाची प्रक्रिया राबवून शिल्क सुमारे ५,२१,४३१.६६ लक्ष किंवटल धानाची जाहिर लिलावाद्वारे विक्री खालील अटी व शर्तीच्या आधारे करण्यात यावी. सदहू जाहीर लिलाव प्रक्रिया राबविण्याचे सर्व अधिकार समितीस असतील.

१. लिलावामध्ये धान खरेदीसाठी आवश्यक इसारा रक्कम रु.२५,०००/- संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारी यांच्या नांवे देय असलेले राष्ट्रीयकृत बँकेचे धनाकर्षद्वारे जमा करावी.

२. खरेदीदाराची बोली स्वीकृत झाल्यास खरेदीदारास धानाच्या किंमतीच्या १०% सुरक्षा अनामत बोली मंजूर झाल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांत संबंधीत जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारी यांच्या नांवे धनाकर्षद्वारे जमा करावी.

३. विक्रीस उपलब्ध असलेले धान जसे आहे तसे व तेथे या तत्वावर विकण्यात येईल.

४. विक्रीस ठेवलेल्या मालाचा साठा बारदान्यासह असेल व खरेदीदारास त्याची सरसकट उचल करावी लागेल.

५. मालावर लागू असलेले शासकीय कर, स्थानिक संस्था कर व इतर अनुषंगीक कर (उदा. विक्रीकर, आयकर, जकात कर इ.) खरेदीदारास स्वतः भरावे लागतील.

६. मालाचे वजन करून देण्याची जबाबदारी आदिवासी विकास महामंडळाची राहील. तदनंतरचा संपूर्ण खर्च उदा. हमाली, भराई इ. खरेदीदारास करावी लागेल.

७. खरेदीदाराने सौदा मंजूर झाल्यानंतर तीस दिवसांपर्यंत विक्रीची संपूर्ण रक्कम भरणा न केल्यास लिलावाची अनामत रक्कम, १० टक्के सुरक्षा रक्कम व उर्वरित १० टक्के पैकी जमा रक्कम जप्त होऊन सौदा रद्द होईल.

८. कोणतेही कारण न देता, लिलाव अंशतः / पूर्णतः मंजूर किंवा नामंजूर करण्याचा अधिकार उपरोक्त लिलाव समितीस राहील.

९. मालाच्या विक्री व्यवहारामध्ये काही वाद निर्माण झाल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी यांचा निर्णय अंतीम राहील.

१०. जाहीर लिलाव प्रक्रियेमधील अटी व शर्ती मध्ये वेळोवेळी बदल करण्याचा अधिकार लिलाव समितीस राहील.

४. या जाहीर लिलाव प्रक्रियेस व्यापक प्रसिद्धी देण्याची कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी करावी.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१४०४०५१६४८५२७३०६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(छ. ए. मोरे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव.

४. मा. मंत्री, अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव.
५. मा. मंत्री, वित्त यांचे खाजगी सचिव.
६. मा. मंत्री, पणन यांचे खाजगी सचिव.
७. मा. मंत्री, आदिवासी विकास, यांचे खाजगी सचिव.
८. मा. राज्यमंत्री, अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण, यांचे खाजगी सचिव.
९. मा. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
१०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय,मुंबई.
११. प्रधान सचिव, (वित्त) महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
१२. सचिव, अन्न,नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग.
१३. प्रधान सचिव, कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. प्रधान सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय,मुंबई.
१५. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय,मुंबई.
१६. अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र स्टेट को.ऑप.मार्केटिंग फेडरेशन लि., कनमूर हाऊस,नरसी नाथा स्ट्रीट,मुंबई- ४०० ००९,
१८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, आदिवासी विकास भवन, २ रा माळा, राम गणेश गडकरी चौक, जुना आग्रा रोड,नाशिक-२,
१९. सर्व विभागीय आयुक्त.
२०. नियंत्रक (शिधावाटप) व संचालक नागरी पुरवठा(गो/वा),मुंबई,
२१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२२. सर्व उप आयुक्त (पुरवठा),
२३. सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी,
२४. सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी,
२५. वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई,
२६. उप संचालक, नागरी पुरवठा, पुरवठा आयुक्त कार्यालय, मुंबई.
२७. सर्व उप सचिव/अवर सचिव/सर्व अधिकारी,अ.ना.पु.व ग्रा.सं.विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई,
२८. सर व्यवस्थापक, (महा.) भारतीय अन्न महामंडळ,५ वा माळा, राजेंद्र नगर, दत्तपाडा रोड, बोरीवली पूर्व मुंबई-४०० ०६६.
२९. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (५ प्रती),
३०. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,ग्रंथालय ६ वा मजला,विधान भवन,मुंबई. (१०प्रती)
३१. मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची कार्यालये, (प्रत्येकी ५ प्रती),
३२. सर्व विधान परिषद सदस्य व विधान सभा सदस्य
३३. निवड नस्ती (नापु-२९).